

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vymezení plátců pojistného na veřejné zdravotní pojištění

Jednou z nejdůležitějších povinností, která plyne z právního vztahu veřejného zdravotního pojištění, je povinnost platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Povinnost platit pojistné je zákonem uložena tzv. plátcům pojistného, kterými jsou pojištěnci, zaměstnavatelé a stát.

Jednou z nejdůležitějších povinností, která plyne z právního vztahu veřejného zdravotního pojištění, je povinnost platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Povinnost platit pojistné je zákonem uložena tzv. plátcům pojistného, kterými jsou pojištěnci, zaměstnavatelé a stát.

Pojištěnec není plátcem pojistného za všech okolností, ale pouze ve stanovených případech, pokud je zaměstnancem v pracovním poměru účastným nemocenského pojištění nebo je osobou samostatně výdělečně činnou. Třetím případem, kdy je pojištěnec plátcem pojistného je situace, kdy pojištěnec nespadá do předchozích dvou kategorií, ale má na území České republiky trvalý pobyt a neplatí za něj pojistné stát. Kdo se považuje za zaměstnance je vymezeno přímo v zákoně o veřejném zdravotním pojištění. Jsou to jednak osoby činné v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovními předpisy pro jeho vznik, dále osoby ve služebním poměru, členové družstev, jestliže nejsou v pracovním vztahu k družstvu, ale vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou odměňováni, též společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže nejsou v pracovním vztahu k této společnosti, ale vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti, soudci, členové obecních zastupitelstev, a to v případě, že jsou jim vypláceny odměny jako dlouhodobě uvolněným členům obecního zastupitelstva, poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu, členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu a ředitel BIS. Zaměstnancem jsou i pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči ve zvláštních zařízeních, osoby zařazené k pravidelnému výkonu prací ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě, osoby se změněnou pracovní schopností, které se připravují na pracovní uplatnění a interní vědečtí aspiranti. Zaměstnanci neplatí celé pojistné, ale pouze jeho část a to 1/3 pojistného. Zbytek pojistného tj. 2/3 za něj hradí zaměstnavatel.

Zákon o veřejném zdravotním pojištění pro své potřeby vymezuje i pojem osoby samostatně výdělečně činné, za kterou považuje osoby provozující zemědělskou výrobu, hospodaření v lesích a na vodních plochách, osoby provozující živnost, osoby provozující podnikání podle zvláštních předpisů, osoby vykonávající uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě autorskoprávních vztahů, společníky veřejných obchodních společností a komplementáře komanditních společností, osoby vykonávající nezávislé povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů a osoby spolupracující osob samostatně výdělečně činných.

Jak již bylo výše zmíněno, zaměstnavatel je plátcem pojistného respektive jeho části za své zaměstnance a to ve výši 2/3 stanovené sazby na pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Zaměstnavatele lze vymezit jako fyzickou nebo právnickou osobu, která zaměstnává zaměstnance a má sídlo či trvalý pobyt na území České republiky.

Stát je také plátcem pojistného a to v určitých specifických případech. Stát platí pojistné zejména za

ty osoby, jež se nacházejí v takových sociálních situacích, v kterých stát považuje jako nespravedlivé na těchto osobách žádat, aby se podílely na platbě pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Stát platí pojistné za nezaopatřené děti, poživatelé důchodů z důchodového pojištění, příjemce rodičovského příspěvku, ženy na mateřské dovolené, ženy pobírající peněžitou pomoc v mateřství a muže po dobu jejich nepřítomnosti v práci, po kterou se jim poskytuje peněžitá pomoc, uchazeče o zaměstnání, osoby pobírající dávky sociální péče z důvodů sociální potřeby, osoby převážně nebo úplně bezmocné a osoby pečující o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě, osoby pobírající příspěvek při péči o osobu blízkou, osoby konající základní (náhradní) vojenskou službu či civilní službu a osoby povolané k vojenskému cvičení, osoby ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody a mladistvé umístěné ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, osoby, jež mají trvalý pobyt na území ČR, nejsou zaměstnány ani nepodnikají, ale pobírají dávku nemocenského pojištění, osoby, které dosáhly věku potřebného pro nárok na starobní důchod, ale nesplňují další podmínky pro jeho přiznání, nemají příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, ze zaměstnání ani nepobírají důchod z ciziny a osoby celodenně a řádně pečující o dítě do sedmi let nebo nejméně o dvě děti do 15 let za splnění určitých podmínek.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní průvodce českou krajinou](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)